

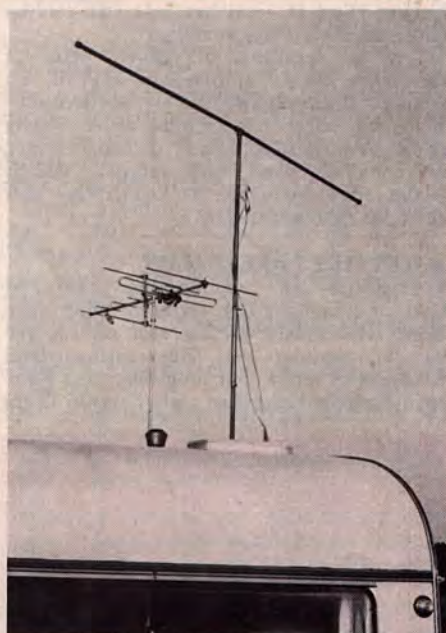
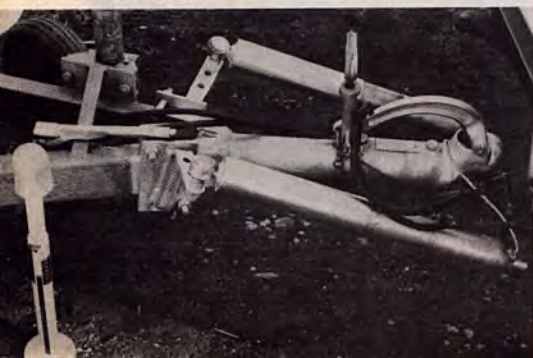

Dragbil med backspeglar för husvagnskörning samt Hirschmann och K-kombiantenner i driftläge. Dragbilen, som är min andra 164:a, är mycket lämplig för ändamålet. Den föregående hade automatlåda, vilket jag nu saknar vid en del tillfällen. Vi har en Amazon (ViH 3/70) som sedan 1964 hunnit en bra bit in på andra varvet på hastighetsmätaren och har även där automatlådan i förening med 115 HK fungerat mycket väl trots mycken bergsklättring och vinterkörning med SMV- och KABE-vagnar tillkoppade.

Dragbil med backspeglar för normalkörning utan husvagn

Stabilisatorer. Lägg märke till i texten beskrivet "säkerhetssnöre" samt kultrycksvåg

QualiCom. Hirschmann och K-kombiantenner i driftläge. K-antennen förhöjd med förlängningsrör

Ränna för ett sidoavlopp till hink, förstärkt radialdäck och K-antenn i transportläge

■ ■ ■ Ingenjör Bo Knutson-Ek, Lidingö, som i sitt dagliga arbete bl a utför vetenskapliga tester av nykonstruktioner och tillbehör för bil- och husvagnsindustrin, har knutits till Vi i Husvagns redaktion som sakkunnig teknisk expert.

Han kommer i en serie artiklar att ta upp problem, speciella för den nye husvagnsägaren, och ge tips om vetliga och praktiska tillbehör, deras användning och tekniska installation.

Har ni problem med tillbehör? Skriv till Vi i Husvagn, Sandgatan 14, 223 50 LUND.

Backspeglar

Allra bäst ur användnings- och bekvämlighetssynpunkt är det att ha olika spegelhuvuden för körning med och utan husvagn, exempelvis Cipa med konvext glas 140×170 mm och mellanarm resp. konvext glas 145×94 mm (se bild 0). Då kan man snabbt och lätt med hjälp av en vinkelskrummejsel byta spegelhuvuden alltefter behov, utan att från gång till gång behöva ändra inställningen på speglarna. Vilket synfält man skall ha visas i Vih nr 2/70 s 28. Spegelarna är mycket snygga och finns bl.a. att köpa hos firmor för husvagnstillbehör, t.ex. KABE i Tenhult. Om en detalj skulle gå sönder behöver en Cipaspegel inte kasseras. Det finns reservdelar.

Bromsar

är ett med all rätt mycket diskuterat problem (se Vih 1/70 s 42). Om man valt påskjutsbromsar bör man kosta på sig en bra elektrisk backspärr. Den, som i vinterhalka plötsligt upptäckt en timmerbil stående tvärs över vägen, är glad över att ha valt elektriska bromsar med möjlighet att från förarplatsen kunna reglera husvagnsbromsarna att ta något tidigare än dragbilens och på så sätt utan sladd kunna stoppa på kort men betryggande avstånd.

Linde International i Lindesberg säljer också ett reglage för montering på instrumentbrädan. Med detta kan man lätt bromsa husvagnen utan att påverka dragbilens bromsar, vilket kan ge en fördelaktig, stabiliserande verkan vid körning utför en t.ex. lång och vinterhal backe. Från Linde kommer snart en intressant komplettering i form av en lastkännande tillsats, som innebär att man inte behöver göra något ingrepp i bilens bromshydraulik. Med elektriska bromsar är det naturligtvis viktigt att man håller kontaktarna mellan bil och släp rena, så att inte bromsverkan försämras av spänningsfall.

Stabilisatorer

i form av ett par specialstötdämpare koppla-

Checklista före start

- Är vagnens drag rätt placerat på kulan?
- Är dragets spärr säkrad?
- Är säkerhetsvajern rätt kopladd (inte omkring dragkulans hals)?
- Är husvagnens broms lossad?
- Är vagnljus- och då så finns, elbromskontakt väl isatt så, att kablarna inte kommer i kläm under körning?
- Om stabilisatorer finns, är de påkopplade?
- Är stödhjulet upphissat så att det inte skadas under körning?
- Är alla stödben uppskruvade och veven inlagd i vagn eller koffert?

- Är trappsteget upphissat resp. intaget?
- Fungerar bak-, broms-, färdvisare, positions- och ev. backljus?
- Är rätt backspeglar påsatta och rätt inställda?
- Är spisens lågor släckta? Vintertid: är kylskåps- och kaminlångor tillräckligt uppskruvade så att de inte slocknar under färd?
- Är fönster, takluckor och dörr stängda och säkrade?

Checklista vid uppställning

- Tänk på vindriktningen och ev. utsikt när husvagnen ställs upp.
- Ställ vagnen horisontellt, gär-

na med hjälp av vattenpass.

- Lämpliga klossar (se ViH 3/70 s 42) placeras vid behov under ena sidans hjul resp. bromsklossar på rätt sida om hjulen vid uppställning på lutande plan.
- Drag åt handbromsen.
- Fäll ner stödbenen, finjustera för att få horisontellt läge, tag gärna hjälp av stödhjulet.
- Om bilen skall fränkopplas:
- Lossa säkerhetsvajern och ev. stabilisatorerna.
- Lyft av vagnens drag från dragkulan, tag hjälp av stödhjulet.
- Om bilens ackumulator inte behövs för belysning:
- Koppla bort belysnings- och ev. bromskontakt.

SYNPKTER på TILLBEHÖR

de mellan bil och släp känns skönt att ha speciellt vid halt väglag, eller när man vid passage av höga bussar och stora lastbilar av luftsuet annars kan få husvagnen i farliga svängningar. Den på bilden visade stabilisatorutrustningen, som säljs av KABE, har fungerat utmärkt vid alla årstider och väder. Det finns flera olika typer från andra firmor, t.ex. Aldeverken i Färlöv. Gemensamt för dessa gäller att man inte bör göra för tvära svängar vid t.ex. backning, då man kan riskera deformation av stabilisatorernas infästningar. Skulle så ändå ske, kan man dock som regel rikta dem. Det på bilden synliga "snöret" är ett enkelt och effektivt sätt att försäkra sig om, att en stabilisator, om den skulle hoppa ur sin kula, inte kan falla ner mot marken och ta skada.

Självt har jag bara upplevt en enda gång att stabilisatorn lossnat i samband med snäv sväng vid backning. Trots god följsamhet hos mina hittillsvarande fem husvagnar, vill jag emellertid inte undvara den extra säkerhet jag känt efter att ha monterat stabilisatorer.

Kultrycket

spelar också en roll i samspelet dragbil — husvagn. Det rätta kultrycket kan husvagnsleverantören ge besked om. För att vid olika lastförhållanden kunna lasta så, att lämpligt kultryck uppnås, skaffar man sig lämpligen en kultrycksvåg (se bild). Aldeverken har en sådan där t.o.m. vattenpass finns inbyggt. Till god hjälp när vagnen skall ställas upp i horisontalläge.

Sidoblinklyktor

gör att man syns bättre i trafiken. I en del länder är sidolyktor ett krav och kör man utan, utsätter man sig för en extra risk. Sidoblinklyktorna på bilden är både billiga och prydliga och kan köpas från Ermax A/S, Rosenkjaer 1—9, Gladsaxe, Danmark, för 9: — kr.

Däcken

bör helst vara av samma typ på alla vagn-tågets hjul. Personligen föredrar jag radialdäck, även som dubbade vinterdäck. Good Year G 800 har t.ex. fungerat bra, men största slitstyrkan i förening med tyst och stabil gång har Michelin ZX Reinforce (förstärkta) för sommarväglag och för vinterväglag Michelin X M+S3 visat sig bra. De senare tillåter kompletteringsdubning ett par gånger utöver möjlighet till 180 dubbar från början. Sommertid kör jag med vinterdäck som reserv och vintertid tvärtom. Efter att ha varit med om slitbaneseparation på ett fyralagersdäck med slangexplosion som följd uppskattar man tryggheten i att ha extra kraftiga däck och reservhjul med sig.

Samspelet Volvo Amazon — SMV, som användes vid ovanstående tillfälle, var så gott, att ingen krängning eller annan farlighet följde av explosionen trots god fart. Glöm inte att hålla det av däckfabrikanten rekommenderade lufttrycket. Mer om radialdäck kan läsas i Vi Bilägare 8/71 och Teknikens Värld 9/65. Ett bekvämt hjälpmedel att fylla på luft med är en luftfylld gasflaska med tryckregulator, slang och luftventil.

Dragbilens stötdämpare

kan ibland med fördel bytas mot en för husvagnskörning lämpligare typ. Självt har jag mångårig, god erfarenhet av Koni. Man bör dock i så fall samråda med sin billeverantör för att t.ex., om så erfordras, sätta in förstärkta stötdämparfästen. Sådana finns bl.a. till Volvo som originaldelar.

Hjälpfjädrar

för att kompensera husvagnens belastning bak på dragbilen finns av flera typer. Den som jag personligen tyckt bäst om är Air-lift från Förenade Bil. Genom att fylla på mer eller mindre luft i en gummibehållare kan man oberoende av variationer i lasten behålla korrekt ljusinställning, till gagn för säkerheten och den egna komforten.

Strålkastartorkare

är i stort sett oundgängliga när man kör på en smutsig väg i dåligt väder och mörker. Det är tryggt att ha fullgott ljus, och har man en gång använt strålkastartorkare, kan man inte vara utan dem.

Antenner

för TV kan synas överflödiga för en del, men av de komplicerade arrangemang, som man ser på många campingplatser, att döma, tycks det vara ett problem för många. Bilderna visar tre olika typer i transportläge och samma antenner i driftläge. Den T-formade antennen är hemmagjord av plaströr och har använts nära två år från Kiruna i norr till Själland i söder med gott resultat, såväl i snö- som sommarväder, med några få undantag. Den innehåller handkabelantennen passande samtliga TV 1 och TV 2 kanaler.

Den andra antennen är en Hirschmann Combiantenn B 408 L51 med mottagarfilter EWS 249 B3/4 monterad på ett EBO antennfäste. Fästet kan manövreras inifrån och har en regntät kabelgång samt effektiva tätningar i röranslutningen och mot taket. Materialet kan köpas från radiohandlare eller firmor för husvagnstillbehör, exempelvis KABE.

Den tredje antennen heter Qualicom från Malmöfirman med samma namn. Den skyddas av en sfärisk, underhållsfri plastkåpa, är fast monterad och behöver således inte justeras. Avsikten är att göra jämförande prov på olika orter för att konstatera deras förtjänster och begränsningar. Kostnaden är för de tre i tur och ordning ca 40: —, 170: — och 340: — kr. komplett.

Avloppet

från pentry och tvättrum går ner på var sin sida. Genom att montera en hängränna under bägge avloppen kan dessa föras ut till en hink på motsatt sida i förhållande till dörr och ev. vagntäkt.